

ଡ୍ରାଗନ ଫଲ ଚାଷ

ଡ୍ରାଗନ ଫଳ ଉପରେ ଜଳବାୟୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବଢ଼ୁଥିବା ଏକ ଆଳଙ୍କାରିକ ତଥା ଫଳ ଧରୁଥିବା ବୃକ୍ଷ । ଏହି ଫଳ କମ୍ ବୃକ୍ଷିପାତ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ମରୁଭୂମି ପରି ଜଳବାୟୁ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଭଲଭାବେ ବଢ଼ିଥାଏ । ଏହାକୁ ଜାମ, ଆଇଶ୍ଵରୀ, ଜେଲି, କୁସ୍ତ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହା ଭାରତରେ ଏକ ମୁତ୍ତନ ଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ଚାହିଦା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ରହିଛି ।

ଉପଯୋଗିତା:

୧. ଏହି ଫଳ ଭିଗମିନ, ମିନେରାଲ ଓ ପ୍ରୋଟିନ ଆଦିର ଗନ୍ଧାଘର ।
୨. ଏହି ଫଳରେ ପ୍ରତ୍ଯେକିତ ପରିମାଣରେ ଆଣିଆକୁଣ୍ଡିତ ଅଛି ।
୩. ଏହାକୁ ନିୟମିତ ଖାଇବାଦ୍ୱାରା ମନୁଷ୍ୟର ବୟବସ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବିଳମ୍ବିତ କରାଯାଇ ପାରିବ ।
୪. ଏହି ଫଳ ମଧୁମେହ ରୋଗର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।
୫. ଏହା ଶାରର ଅଦରକାରୀ କୋଲେଣ୍ଡରୋଲକୁ କମ୍ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।
୬. ଏହା ଶାରର ଓଜନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଡ୍ରାଗନ ଫଳର ପ୍ରକାର:

ଡ୍ରାଗନ ଫଳ ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନିଭାଗରେ ବିଭିନ୍ନ କରାଯାଇଛି ।

- କ) ଧଳା ମାଂସପୁଣ୍ଡ (ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଡ୍ରାଗନ ଫଳ)
- ଖ) ଲାଲ ମାଂସପୁଣ୍ଡ (ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଡ୍ରାଗନ ଫଳ)
- ଗ) ଧଳା ମାଂସପୁଣ୍ଡ (ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଡ୍ରାଗନ ଫଳ)

ଜଳବାୟୁ:

ଏହି ଫଳ କମ୍ ଉପଯୋଗୀ ମାଟି ଓ ଅଧିକ ତାପମାତ୍ରା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହି ଫଳ ଚାଷ ନିମନ୍ତେ ୪୦ ସେମି ବୃକ୍ଷିପାତ ଓ ୨୦-୩୦° ସେଲ୍ସିଯୁସ ତାପମାତ୍ରା ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ ।

ମୃତ୍ତିକା:

ଡ୍ରାଗନ ଫଳ ପାଖାପାଖ ସବୁ ପ୍ରକାରର ମୃତ୍ତିକାରେ ଚାଷ ହୋଇ ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଅଧିକ ଜୈବ ଅଂଶମୁକ୍ତ ବାଲିଆ ମାଟି ଏହି ଚାଷ ନିମନ୍ତେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ଖାଦ୍ୟପାର ପ୍ରୟୋଗ:

ଡ୍ରାଗନ ଫଳ ଚାଷ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିକୁ ଲଙ୍ଘନରେ ଭଲଭାବେ ଚାଷକରି ମାଟିକୁ ଗୁଣ୍ଠ କରିବା ଦରକାର । ଏହାପରେ ଏଥରେ ପ୍ରତି ଗଛ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୧୦-୧୫ କିଗ୍ରା ଜୈବ ଖତ କିମ୍ବା କମ୍ପୋଷ୍ଟକୁ ମାଟିରେ ଭଲଭାବେ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୨ କିଗ୍ରା ହିସାବରେ ଜୈବିକ ସାର ବା ଗୋବର ଖତର ପରିମାଣ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଏ । ଡ୍ରାଗନ ଫଳର ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଗୋବର ଖତ, କମ୍ପୋଷ୍ଟ ସାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜୈବିକ ଖତର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଜୈବିକ ଖତ ସହିତ ରାଷ୍ଟାଯନିକ ସାର (ପଟାସ:ସୁପର ପଥଫେଟ:ୟୁରିଆ) ୪୦:୩୦:୩୦ ଗ୍ରାମ/ଗଛପ୍ରତି ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା ଏହାର ଅମଳ ବିଶେଷଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ସାର ପ୍ରୟୋଗ:

ନିମ୍ନଲିଖିତ ରାଷ୍ଟାଯନିକ ସାର ଫୁଲ ଧରିବା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅମଳ ହେବା ଯାଏଁ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ୟୁରିଆ - ୫୦ ଗ୍ରାମ, ସୁପର ପଥଫେଟ - ୫୦ ଗ୍ରାମ, ମୁଖ୍ୟରେ ଅଧିକ ପଟାସ : ୧୦୦ ଗ୍ରାମ / ଗଛପ୍ରତି । ଉପରୋକ୍ତ ସାର ମିଶ୍ରଣକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମୟରେ ସମାନ ଭାବେ ୩ ଭାଗ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ସାରଦେବା ସମୟ

ଫୁଲ ଧରିବା ପୂର୍ବରୁ -

ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ୧ ଭାଗ / ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ

ଫଳ ବଢ଼ିବା ସମୟ -

ଜୁଲାଇରୁ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ୧ ଭାଗ / ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ

ଫଳ ଅମଳ ପରେ - ଉଷେମ୍ବର ମାସରେ ୧ ଭାଗ / ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ

ଜଳସେଚନ:

ଡ୍ରାଗନ ଫଳ ଅନ୍ୟ ଫଳମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ କମ୍ ପାଣି ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଗଛ ଲଗାଇବା, ଫୁଲ ଧରିବା ଓ ଫଳ ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସମୟରେ ଏବଂ ଗରମ ଶୁଷ୍କ ଜଳବାୟୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାରମ୍ବାର ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଜଳସେଚନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଗଛ ଲଗାଇବାର ବିଧୁ / ପରିଚି:

ଏହି ଗଛ ଲଗାଇବାର ସହାଯ ହେଉଛି ମା'ଗଛର ଅଂଶରୁ ଉପରୁ କାଣ୍ଡରୁ କଟାଯାଇଥିବା ଅଂଶକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଚାରା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗୁଣାତ୍ମକମାନ ଥିବା ମା'ଗଛର କାଣ୍ଡରୁ ୨୦ ସେ.ମୀ. ଲମ୍ବର ଅଂଶକୁ କଟାଯାଇ ଚାରା ଗୁହର କୁଣ୍ଡରେ ରୋପଣ କରାଯାଏ । ସେହି ଅଂଶରୁ ରେବ୍ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ ମୁଖ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୋପଣ କରାଯାଏ । କାଣ୍ଡରୁ କଟାଯାଇଥିବା ଶୁଷ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଚାରା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶୁଷ୍କ ଗୋବର ଖତ, ଉର୍ବର ମାଟି ଏବଂ ବାଲିକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୧ ଭାଗ, ୧ ଭାଗ ଓ ୨ ଭାଗ ହିସାବରେ ମିଶାଇ ଏକ ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସେଥିରେ ପେଟି ଦିଆଯାଏ ।

ମୁଖ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲଗାଇବା ସମୟରେ ଗଛରୁ ଗଛକୁ ୨ ମି. x ୨ ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ଗଛ ଲଗାଇବା ନିମନ୍ତେ ୩୦ ସେମି x ୩୦ ସେମି x ୩୦ ସେମି ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ଥ ଓ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ଗାତ ଖୋଲାଯାଇ ତା'ଉପରେ ମାଟି ଏବଂ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ସହିତ ୧୦୦ ଗ୍ରାମ ସୁପର ଫସଟ୍ ମିଶାଇ ଗାତ ଭର୍ତ୍ତକରି ତ୍ରାଗନ୍ ଫଳର ନୂଆ ଗଛକୁ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ଏକ ଏକର ଜମିରେ ପାଖାପାଖ ୧୩୦୦ଟି ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ ଗଛ ଲଗାଯାଇ ପାରିବ ।

ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ ର ସମୟାନ୍ତ୍ରମିକ ତାଳିମ:

ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ ର ଉପର ମୁହାଁ ବୃଦ୍ଧିକୁ ଉପରେ କରିବା ନିମନ୍ତେ କଂକ୍ରିଟ୍ ବା କାଠ ଖମ୍ ସହିତ ଗଛର କାଣ୍ଡକୁ ବାନ୍ଧି ଦିଆଯାଏ । ଏହି ଗଛର ସ୍ଵପ୍ନ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ୨-୩ ଟି ମୁଖ୍ୟ କାଣ୍ଡକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ଗଛ ୩-୮ ମାସର ହେବା ବେଳକୁ କଂକ୍ରିଟ୍ ବା କାଠ ଖମ୍ ଉପରେ ଏକ ବୃତ୍ତାକାର ଧାତବ ରିଙ୍ (୧ ମି. ପରିଧି ବିଶିଷ୍ଟ) ତିଆରିକରି ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ ଓ ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ କୁ ସେହି ଫ୍ରେମରେ ଲଟାଇ ଦିଆଯାଏ ।

ରୋଗ ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ:

ଏହା ଏକ କଣ୍ଠା ଜାତୀୟ ଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଯାବତ୍ କୌଣସି ରୋଗ ପୋକର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ ର ଅମଳ:

ଗଛ ଲଗାଇବାର ୧୨-୧୪ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଗଛରେ ଫଳ ଧରିଥାଏ । ଉପେମର ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ଫଳ ଧରିଥାଏ । ଅମଳ ଉପଯୋଗୀ ଫଳକୁ ଚିହ୍ନିବା ଖୁବ୍ ସହଜ, କାରଣ ଏହା ପାରିବା ମାତ୍ରେ ଉଚ୍ଚକ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ଫଳରୁ ଲାଲ ରଙ୍ଗରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ରଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନର ତିନିରୁ ଚାରି ଦିନ ପରେ ଅମଳ କରିବାର ସଠିକ୍ ସମୟ । କିନ୍ତୁ ବାହାରକୁ ରପ୍ତାନି କରାଯିବାର ଥିଲେ ଫଳର ରଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଗୋଟିଏ ଦିନ ପରେ ଏହାର ଫଳ ଅମଳ କରାଯାଏ । ଦାଆ କିମ୍ବା ହାତରେ ଛିଣ୍ଡାଇ ଏହି ଫଳକୁ ଅମଳ କରାଯାଇ ପାରେ । ଏକ ଏକର ଜମିରୁ ହାରାହାରି ୪-୬ ଟନ୍ ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ ଅମଳ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କେନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା
ବୈଜ୍ଞାନିକ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

Published by: Senior Scientist and Head,
Krishi Vigyan Kendra, Deogarh

Print & Design : Ankita Graphics, Bhubaneswar
9437077337, saroj77337@gmail.com

ତ୍ରାଗନ୍ ଫୁଲ୍ ଚାଷ

ବିଷୟବସ୍ତୁ:
ସାଧନା ସ୍ପତିକା
ବୈଜ୍ଞାନିକ (ଉଦ୍ୟାନକୃତି)

ସଂପାଦନା:
ଡଃ. ସୁଜିତ୍ କୁମାର ନାଥ
ବରିଷ୍ଟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ

କୃଷିବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଦେବଗଢ଼
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

